

[N. Chr. Christensen.]

til fortolkninger, så den ofte fra ikke overfor landbruget særlig venligtsindet hold blev udlagt som en tilskudslov til landbruget, hvilket var ganske uberettiget. Nu fremgår det imidlertid ikke alene af lovforslagets tekst, men det er også fastslået i den offentlige bevidsthed, at loven ikke giver tilskud til landbruget, men til forbrugerpriserne. Loven hænger imidlertid i høj grad sammen med produktionen og med en stærkt valutaskabende produktion, og derfor bør dens forlængelse med de ændringer, lovforslaget formentlig vil undergå gennem udvalgsbehandlingen, også strække sig over et år for at medvirke til en stabilitet i produktionen, som alle bør være interesseret i.

Vi har fra venstres side tidligere under denne lovgivnings behandling understreget det naturlige i, at forbrugerne betalte den fulde eksportpris, og denne opfattelse vil forhåbentlig i fremtiden komme til at stå uantastet, d. v. s. at prisen på fødevarer må være et gennemsnit af eksportpriserne, altså ikke af prisen i et enkelt land, men af de eksportpriser, vi kan opnå, taget som helhed. At dette synspunkt er slået igennem, betragter vi fra venstres side som værende af overordentlig stor værdi. Dels giver det mulighed for øget produktion, dels giver det mulighed for, at vi kan gå videre med hensyn til ophævelse af rationeringerne.

Allerede da denne lovgivning sidst var til behandling, altså for et års tid siden, gjorde man fra landbrugets side opmærksom på, at rationeringen af kød og flæsk kunne ophæves. Det samme er tilfældet for smørrets vedkommende, og mejeriorganisationerne har da også henstillet, at en ophævelse vil være naturlig, men man kan vel, uden at sandheden går for nær, sige, at den højtærede minister på dette område har skyndt sig langsomt. Jeg skal undlade at fordybe mig i ministeriets ofte udtalte gode vilje med hensyn til rationeringernes ophævelse og kun fremhæve, at sådan er det. Mon ikke vi snart kunne få den højtærede minister til at skynde sig lidt hurtigere? Han ville i hvert tilfælde ikke høste utak herfor.

Når denne side af sagen er omtalt, må det tillige understreges, at målet må være at komme bort fra tilskudsordningerne, for det er jo rigtigt, at det ikke er helt små beløb af skatteydernes penge, der investeres her. Selvom den højtærede minister i bemærkningerne til lovforslaget gør opmærksom på som sin opfattelse, at tiden endnu ikke er moden til afvikling af denne til-

skudslovgivning, ligger der dog formentlig ikke heri, at regeringen stiller sig uvillig overfor en yderligere afvikling og forhandling på dette område. Det lykkedes jo for os sidste gang at få smørret ud. Det var et skridt i den rigtige retning, og muligheden for at gå videre må undersøges under udvalgsarbejdet.

Når vi ikke tidligere har sat ind på en fuldstændig afvikling af denne stærkt tyngende tilskudsordning, er der to synspunkter, der har gjort sig gældende, for det første hensynet til forbrugerne og for det andet pristallets stigning, som ville gøre en afvikling illusorisk, fordi det, der lettes på det ene kontoblad i statsregnskabet, ville blive overført på det andet. Der er jo ikke meget ved at afskrive tilskud, hvis virkningen bliver en inflatorisk udvikling, at den onde cirkel går videre; for den samfundsmæssige udvikling, der udspringer heraf, kan ikke opvejes eller bortelimeres ved, at vi kommer af med store millionbeløb i tilskud.

Der er ført megen agitation på denne tilskudslovgivning og ikke altid helt saglig agitation, fordi tilskudsordningen med rette er upopulær i vide kredse; men hvis forholdene ikke kan lægges således tilrette, at tilskudspolitikken bortfald kan gennemføres uden væsentlig indflydelse på pristallet, så giver jeg ikke meget for agitationen, så er den ikke holdbar, for så opnås det tilsigtede resultat ikke, men snarere en forværing af situationen. Man kan i denne forbindelse heller ikke se bort fra forbrugerinteresser og navnlig ikke fra den sociale standard hos den såkaldte pristalsfamilie. De anslåede tilskud udgør 175 mill. kr. De fordeler sig således, at tilskuddet til rugbrød udgør 42 mill. kr., til mælk 37 mill. kr. og til flæsk 96 mill. kr. Det er meget store beløb, og det må i udvalget meget nøje undersøges, hvorledes en yderligere afvikling kan foretages, uden at det får indflydelse på pristallet.

Såvidt jeg forstår, lægger landbrugsministeren sin beregning af tilskudsbeløbet an på det gamle pristalsgrundlag. Statistisk departement har imidlertid nu udarbejdet et nyt pristal, hvis grundlag jeg dog ikke kender i enkeltheder, da det ikke er offentligt tilgængeligt, men det må naturligvis indgå i udvalgsbehandlingen. Efter de oplysninger, der er sivet ud, hvis jeg tør anvende dette udtryk, er selve pristalsbudgettet fordoblet, og fødevarer indgår procentvis med et mindre beløb end i det gamle pristal, ligesom pristalsfamilien er blevet formindsket fra 3,8 til 3,4 personer; idet børneantallet i pristalsfamilien er redu-